

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

2015 YILI FAALİYET GENEL DEĞERLENDİRME RAPORU

Eylül 2016

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

Sayı: Bşk.2016/13-619830/37801
Konu: 2015 Yılı Faaliyet Genel
Değerlendirme Raporu

08.09.2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 41 ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 39'uncu maddeleri uyarınca hazırlanan 2015 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunu saygılarımla arz ederim.

Seyit Ahmet BAŞ

Sayıştay Başkanı

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

2015 YILI

FAALİYET GENEL

DEĞERLENDİRME RAPORU

Eylül 2016

2015 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 41'inci ve 6085 sayılı Sayıştay Kanunu'nun 39'uncu maddeleri gereği hazırlanarak Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

İÇİNDEKİLER

1. GENEL ÇERÇEVE	1
2. DEĞERLENDİRMELERİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI	3
3. İDARE FAALİYET RAPORLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ	5
3.1. SUNUM VE İÇERİK YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME	6
3.2. MALİ BİLGİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	9
3.2.1. Mali Tablo Bilgisinin Değerlendirilmesi	9
3.2.2. Bütçe Uygulama Sonuçlarının Değerlendirilmesi	10
3.3. PERFORMANS BİLGİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	11
3.3.1. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi.....	11
3.3.2. Stratejik Yönetim Sürecine İlişkin Vurgulanacak Hususlar	13
4. GENEL FAALİYET RAPORUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	15
4.1. SUNUM VE İÇERİK YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME	15
4.2. KONSOLİDE MALİ TABLOLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ	16
4.2.1. 2015 Yılı Mali Denetim Sonuçları.....	16
4.2.2. Eliminasyona İlişkin Tespitler	17
4.3. SOSYAL GÜVENLİK KURUMU MALİ BİLGİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	18
4.4. KAMU BORÇ YÖNETİMİ KAPSAMINDA SUNULAN MALİ BİLGİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	18
5. MAHALLİ İDARELER GENEL FAALİYET RAPORUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ	21
5.1. SUNUM VE İÇERİK YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME	22
5.2. MALİ BİLGİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	22
5.3. KONSOLİDE MALİ TABLOLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ.....	23
5.3.1. 2015 Yılı Mali Denetim Sonuçları.....	23
5.3.2. Eliminasyona İlişkin Tespitler	26
EKLER	27
EK 1: 2015 YILI MERKEZİ YÖNETİM BİLANÇOSU (Bin TL).....	28
EK 2: 2015 YILI MAHALLİ İDARELER BİLANÇOSU	32

TABLO VE GRAFİKLER LİSTESİ

Tablo 1 : Mahalli İdareler Konsolide Edilemeyen Tutarlar Tablosu.....	26
Grafik 1: Faaliyet Raporları ve Denetim Sonuçları Değerlendirilen Kurumların Sektör Bazında Dağılımı.....	5
Grafik 2: Sunum ve İçerik Kriterlerine Uygun Olmayan Faaliyet Raporu Sayısı.....	9
Grafik 3: Bütçe Uygulama Sonuçları Eksik Raporlanan Faaliyet Raporu Sayısı.....	10
Grafik 4: Performans Bilgisi Mevzuata Uygun Şekilde Raporlanmayan Faaliyet Raporu Sayısı	12
Grafik 5: Merkezi Bütçe Kapsamında İdarelere Verilen Denetim Görüşlerinin Yüzde Dağılımı	17
Grafik 6: Belediyelere Verilen Denetim Görüşlerinin Yüzde Dağılımı	24
Grafik 7: İl Özel İdarelerine Verilen Denetim Görüşlerinin Yüzde Dağılımı	24

1. GENEL ÇERÇEVE

Sayıştay tarafından yürütölen denetimlerin amacı; bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu mali yönetiminin hukuka uygun olarak yürütölmesi ve kamu kaynaklarının korunması, kamu idarelerinin performansının değeriendirilmesi, hesap verme sorumluluğu ile mali saydamlığın yerleştiriilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır. Sayıştay, bu amaçlar doğrultusunda kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetleyerek sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine doğru, yeterli, zamanlı bilgi ve raporlar sunar.

Bu kapsamda 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 sayılı Sayıştay Kanunu gereğince Sayıştay tarafından düzenlenmesi gereken raporlar arasında yer alan Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu; kamu idareleri tarafından Sayıştaya gönderilen idare faaliyet raporları, Maliye Bakanlığı tarafından Sayıştaya gönderilen Genel Faaliyet Raporu ve İçişleri Bakanlığı tarafından Sayıştaya gönderilen Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunun değeriendirme sonuçları dikkate alınarak hazırlanmaktadır.

Faaliyet Genel Değerlendirme Raporunun amacı stratejik plan, performans programı ve bütçe ilişkisi bağlamında üst yöneticilerin güvence beyanı vererek kamuoyuna açıkladığı mali bilgi ve performans bilgisinin doğruluğuna güvence vermektir.

Faaliyet raporlarında yer alan bilgilerin denetim sonuçları ile karşılaştırılması sonucunda hazırlanan Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, kamu kaynaklarını kullananların faaliyet sonuçları hakkında doğru ve güvenilir bilgi sağlama ve kamu hizmeti yürütenlerin yönetsel hesap verme sorumluluklarını geliştirme yoluyla kamu mali yönetiminde saydamlık ve hesap verme sorumluluğuna dayalı stratejik yönetim anlayışının geliştirilmesinde önemli bir araç olacaktır.

2015 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, 5018 sayılı Kanun'un 41 ve 6085 sayılı Kanun'un 39'uncu maddeleri ile Sayıştay Faaliyet Raporları Değerlendirme Rehberine göre;

- Kamu idareleri üst yöneticileri tarafından hesap verme sorumluluğu çerçevesinde kamu idarelerinin faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde hazırlanan 2015 yılı idare faaliyet raporlarında,
- Merkezi yönetim kapsamındaki idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının 2015 yılındaki faaliyet sonuçlarına ve mahalli idarelerin mali yapılarına ilişkin genel

değerlendirmeleri içerecek şekilde Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan 2015 Yılı Genel Faaliyet Raporunda,

- Mahalli idarelerce hazırlanan idare faaliyet raporları esas alınarak mahalli idarelerin genel durumunu ortaya koymak üzere İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan 2015 Yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunda,

yer alan bilgilerin kanunlar ve diğer hukuki düzenlemelerle belirlenen sunum kriterlerini ve süreç gerekliliklerini karşılayıp karşılamadığının tespit edilmesi ile 2015 yılı dış denetim sonuçları dikkate alınarak ilgili raporlardaki bilgilerin doğruluk ve güvenilirliğinin değerlendirilmesi suretiyle hazırlanmıştır.

2015 Yılı Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu ile Sayıştay, kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasına ilişkin olarak kamu idarelerinin yönetim ve hesap verme sorumluluklarının Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülmesini teminen kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında yeterli ve güvenilir bilgiler sunmayı ve kamuoyunu bilgilendirmeyi amaçlamaktadır.

2. DEĞERLENDİRMELERİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Değerlendirmelerin dayanağı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik, Sayıştay Denetim Yönetmeliği ve Sayıştay denetim ve değerlendirme rehberleridir.

Değerlendirmeler stratejik plan, performans programı ve bütçe ilişkisi bağlamında üst yöneticilerin güvence beyanı vererek kamuoyuna açıkladığı mali bilgi ve performans bilgisinin doğruluğuna güvence vermek amacıyla yapılmıştır.

Bu amaç doğrultusunda değerlendirmeler; Genel Faaliyet Raporu ve Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunun, 5018 sayılı Kanun ile Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'te belirtilen sunum kriterlerine ve süreç gerekliliklerine uygunluğu ile raporlarda yer alan bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği bakımından Sayıştay Faaliyet Raporları Değerlendirme Rehberine göre yapılmıştır.

5018 sayılı Kanun ile mali yönetim ve kontrol sistemi sonuç odaklı bir anlayış çerçevesinde; etkinlik, verimlilik, ekonomiklik, saydamlık ve hesap verebilirlik kavramları üzerine inşa edilmiştir. 5018 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle birlikte performans esaslı bütçeleme sistemine geçilmiş ve bunun bir sonucu olarak kamu idarelerinin, orta ve uzun vadeli amaç ve hedefleri ile göstergelerine stratejik planlarında yer vermeleri gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu doğrultuda stratejik planda yer alan amaç ve hedeflerin performans programlarında yıllık performans hedeflerine dönüştürülerek bütçe bağlantısının kurulması öngörülmüştür. Mali yılın sonunda ise kamu idareleri performanslarını, hazırlayacakları faaliyet raporları aracılığıyla yine ilgili hedef ve göstergelerle ilişkilendirerek raporlamakla sorumludur. Bu itibarla söz konusu üç doküman; stratejik yönetim süreci, hesap verebilirlik ve mali saydamlığa esas teşkil eden en önemli belgelerdir.

5018 sayılı Kanun ile performans esaslı bütçeleme uygulamasına geçilmiş olup, buna bağlı olarak Sayıştayın denetim görev ve yetkileri de 6085 sayılı Kanun ile yeniden düzenlenmiştir. 6085 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesi uyarınca Sayıştay denetimi, "düzenlilik denetimi" ve "performans denetimi"ni kapsamakta olup performans denetimi, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilmektedir.

Aynı Kanun'un Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu başlıklı 39'uncu maddesinde ise, kamu idareleri tarafından gönderilen idare faaliyet raporları, İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan Genel Faaliyet Raporunun denetim grup başkanlıklarınca denetim sonuçları da dikkate alınarak değerlendirileceği belirtilmiştir.

Yukarıda adı geçen düzenlemelerin gereği olarak, bu raporda yer alan tespitler;

- Mali bilgi ve konsolide mali tabloların değerlendirilmesinde; *yürütülen düzenlilik denetimleri ve mali istatistik değerlendirme sonuçları,*
- Performans bilgisinin değerlendirilmesinde; *yürütülen performans denetimleri ve idare faaliyet raporları değerlendirme sonuçları,*

esas alınarak yapılmıştır.

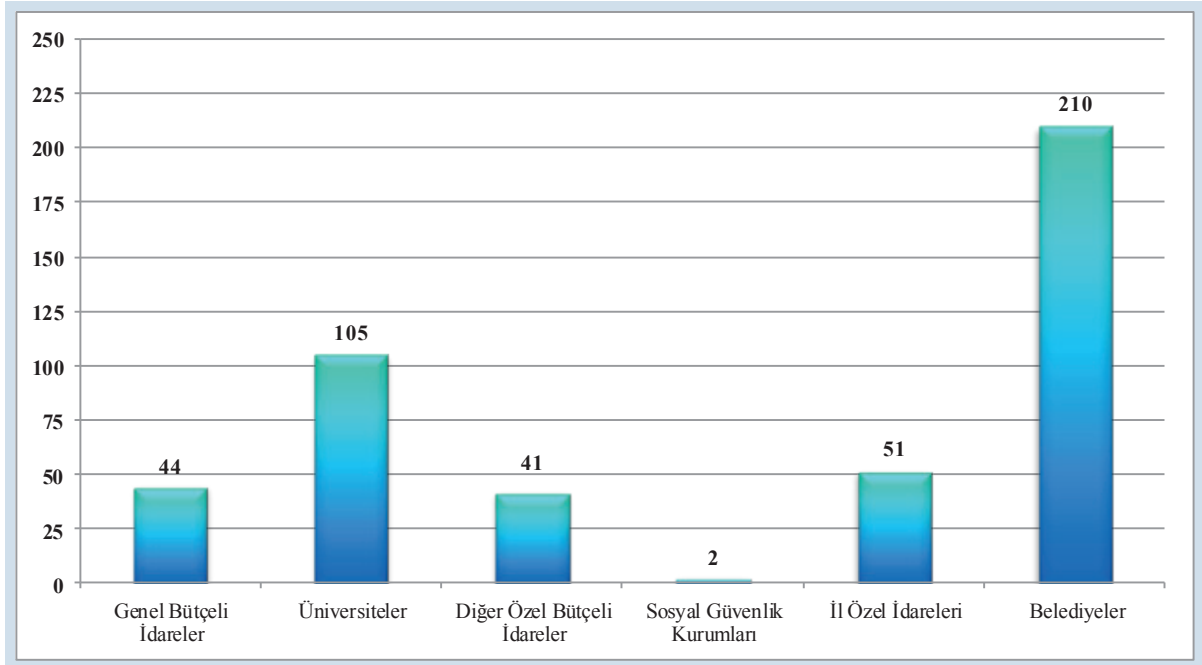
3. İDARE FAALİYET RAPORLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

İdare faaliyet raporları, idarelere ilişkin genel bilgi, amaç ve hedefler ile hesap verebilirlik ve mali saydamlık ilkeleri çerçevesinde faaliyet sonuçlarını gösterecek şekilde üst yönetici tarafından hazırlanır ve idarenin kurumsal kapasitesi ile mali bilgi ve performans bilgisini içerir.

Bu bölümde idare faaliyet raporlarına ilişkin yapılan değerlendirmeler; 5018 sayılı Kanun ile Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'te belirtilen sunum kriterlerine ve süreç gerekliliklerine uygunluğu ile raporlarda yer alan bilgilerin doğruluğu ve güvenilirliği bakımından Sayıştay Faaliyet Raporları Değerlendirme Rehberine göre yapılmıştır.

Değerlendirmeler, aşağıdaki grafikte de gösterildiği üzere; 44 genel bütçeli kamu idaresi, 105 üniversite, 41 diğer özel bütçeli idare, 2 sosyal güvenlik kurumu, 51 il özel idaresi ve 210 belediye olmak üzere toplam 453 kamu idaresinin faaliyet raporu değerlendirmeleri ve denetim sonuçları dikkate alınarak yapılmıştır.

Grafik 1: Faaliyet Raporları ve Denetim Sonuçları Değerlendirilen Kurumların Sektör Bazında Dağılımı

3.1. SUNUM VE İÇERİK YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

Bu bölümde idare faaliyet raporları, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in 11 ve 18'inci maddelerinde yer alan faaliyet raporlarının sunum ve içeriğine ilişkin hükümler göz önüne alınarak değerlendirilmiştir. Bu kapsamda yapılan tespitler ve genellik arz eden eksiklikler şu şekilde sıralanabilir:

1) İdare faaliyet raporlarının; genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri, özel bütçeli idareler ile sosyal güvenlik kurumlarınca izleyen mali yılın en geç Şubat ayı, il özel idarelerince Mart ayı, belediyeler ile mahalli idare birlikleri tarafından ise izleyen mali yılın en geç Nisan ayı sonuna kadar kamuoyuna açıklanması gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde, Sayıştay tarafından değerlendirmeye tabi tutulan kamu idarelerinden 16'sının faaliyet raporunu yayımlamadığı görülmüştür. Bu idarelerden 4'ü genel bütçeli idare, 3'ü özel bütçeli idare, 3'ü üniversite, 1'i sosyal güvenlik kurumu, 2'si belediye ve 3'ü il özel idaresidir.

İdare faaliyet raporunu yayımlayan 437 kamu idaresinden ise 77'sinin yayımlama tarihinin mevzuat gerekliliğine uygun olmadığı tespit edilmiştir. Bu idarelerden 5'i genel bütçeli idare, 8'i özel bütçeli idare, 26'sı üniversite, 32'si belediye ve 6'sı il özel idaresidir.

2) Yönetmelik'te mali saydamlık ilkesi gereğince idare faaliyet raporlarında bulunması gereken başlıklar ve içerikler belirlenmiştir.

Bu kapsamda yapılan değerlendirme neticesinde bahse konu kamu idarelerinden 286'sının Yönetmelik'te öngörülen tüm bölümleri (genel bilgiler, amaç ve hedefler, öneri ve tedbirler gibi) içerecek şekilde faaliyet raporlarını hazırladığı, diğer kamu idarelerinin ise Yönetmelik'te öngörülen bölümlerden en az birine idare faaliyet raporlarında yer vermediği görülmüştür.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik uyarınca;

- “Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi” başlığı altında orta ve uzun vadeli hedeflere ulaşılabilmesi sürecinde teşkilat yapısı, organizasyon yeteneği, teknolojik kapasite gibi unsurlar açısından durum değerlendirmesi yapılarak idarenin güçlü ve zayıf yanlarına yer verilmesi gerekirken; yapılan inceleme neticesinde kamu idarelerinden 9'unun idare faaliyet raporunda kurumsal kabiliyet ve kapasitenin değerlendirilmesi bilgisine yer vermediği veya eksik bilgi verdiği, bu idarelerden 2'sinin genel bütçeli idare, 1'inin özel bütçeli idare, 2'sinin üniversite, 4'ünün belediye olduğu,

- “Öneri ve Tedbirler” başlığı altında, faaliyet yılı sonuçları ile genel ekonomik koşullar, bütçe imkânları ve beklentiler göz önüne alınarak, idarenin gelecek yıllarda faaliyetlerinde yapmayı planladığı değişiklik önerilerine, hedeflerinde meydana gelecek değişiklikler ile karşılaşabileceği risklere ve bunlara yönelik alınması gereken tedbirlere yer verilmesi gerekirken; yapılan inceleme neticesinde kamu idarelerinden 19’unun faaliyet raporunda öneri ve tedbirlere ilişkin bilgilere yer vermediği, bu idarelerden 5’inin genel bütçeli idare, 2’sinin üniversite, 12’sinin belediye olduğu,

- “Performans Bilgileri” başlığı altında, idarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, diğer performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilmesi gerekirken; yapılan inceleme neticesinde kamu idarelerinden 28’inin faaliyet raporunda performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşmelerine yönelik bilgilere yer vermediği, bu idarelerden 3’ünün genel bütçeli idare, 2’sinin özel bütçeli idare, 19’unun üniversite ve 4’ünün belediye olduğu

görülmüştür.

3) İdare faaliyet raporlarında “Mali Bilgiler” başlığı altında bilanço, faaliyet sonuçları tablosu ve nakit akış tablosu gibi temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer verilmelidir.

Yapılan inceleme neticesinde 241 kamu idaresinin faaliyet raporunda temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer vermediği görülmüştür. Bu idarelerden 27’si özel bütçeli idare, 90’i üniversite, 83’ü belediye ve 41’i de il özel idaresidir.

4) “Mali Bilgiler” başlığı altında yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşların faaliyetlerine ilişkin bilgilere yer verilmesi gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde 169 kamu idaresinin yardım yapılan birlik, kurum ve kuruluşlara ilişkin bilgilere idare faaliyet raporunda yer vermediği görülmüştür. Bu idarelerden 16’sı genel bütçeli idare, 11’i özel bütçeli idare, 35’i üniversite, 99’u belediye ve 8’i il özel idaresidir.

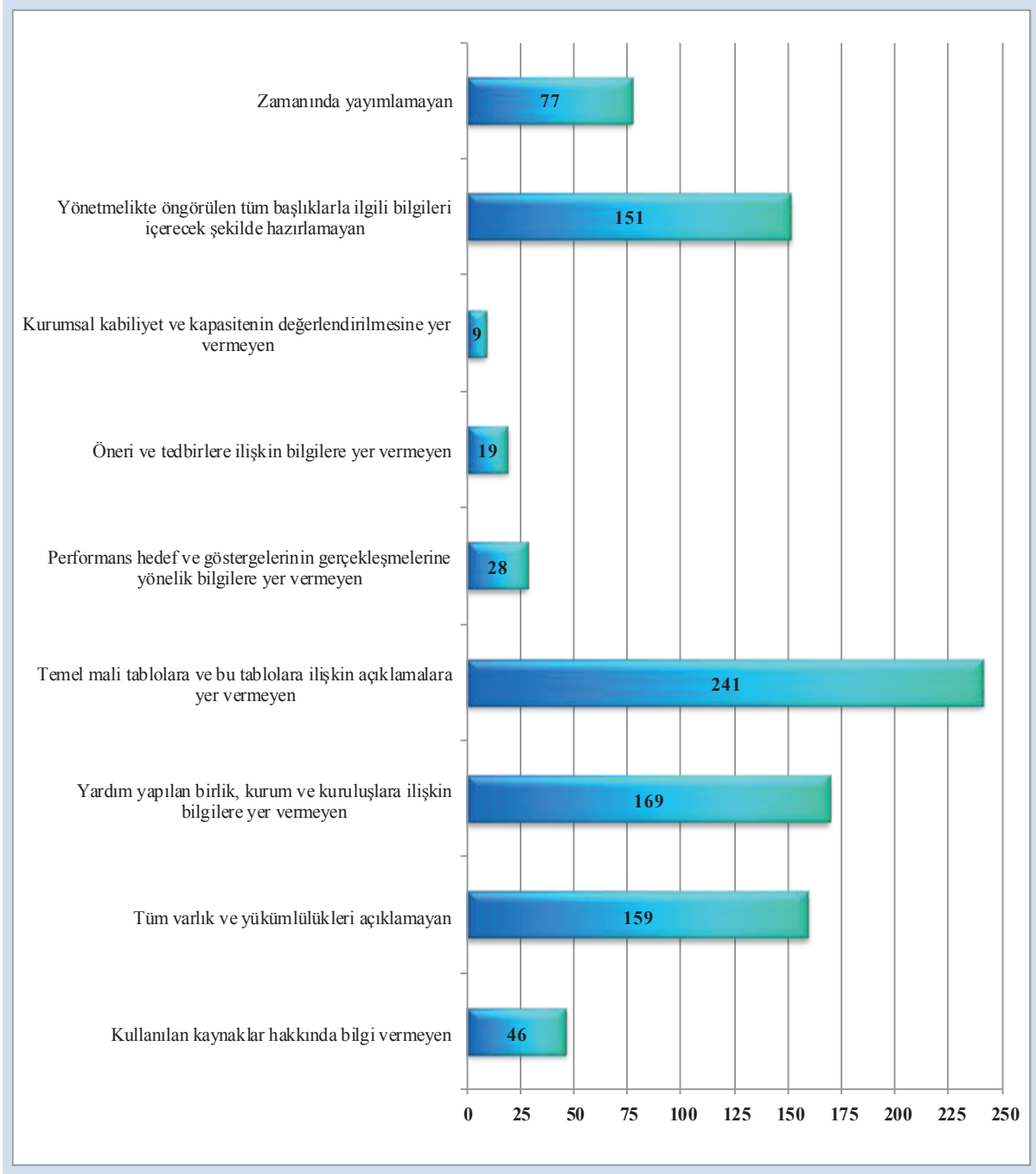
5) İdare faaliyet raporlarında “Mali Bilgiler” başlığı altında tüm varlık ve yükümlülüklerin açıklanması gerekmektedir.

Yapılan inceleme neticesinde kamu idarelerinden 159'unun tüm varlık ve yükümlülüklerini faaliyet raporlarında açıklamadığı tespit edilmiştir. Bu idarelerden 23'ü genel bütçeli idare, 12'si özel bütçeli idare, 41'i üniversite, 74'ü belediye, 9'u il özel idaresidir.

6) İdare faaliyet raporlarında "Mali Bilgiler" başlığı altında kullanılan kaynaklar hakkında bilgi verilmelidir.

Yapılan inceleme neticesinde kamu idarelerinden 46'sının faaliyet raporunda kullanılan kaynaklar hakkında bilgi vermediği tespit edilmiştir. Bu idarelerden 9'u genel bütçeli idare, 6'sı özel bütçeli idare, 6'sı üniversite, 23'ü belediye, 2'si il özel idaresidir.

Yukarıda açıklanan ve aşağıdaki grafikte özetlenen tespitler ışığında; idare faaliyet raporlarının, öngörülen tarihte hazırlanmasının ve mevzuatın öngördüğü tüm bilgileri içermesinin, 5018 sayılı Kanun'un temel ilkelerinden olan mali saydamlık ve Yönetmelik'te belirtilen tam açıklama ilkeleri açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Grafik 2: Sunum ve İçerik Kriterlerine Uygun Olmayan Faaliyet Raporu Sayısı

3.2. MALİ BİLGİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.2.1. Mali Tablo Bilgisinin Değerlendirilmesi

Değerlendirmeye tabi tutulan kamu idaresinden 241'i faaliyet raporunda temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer vermemiş, 159'u ise tüm varlık ve yükümlülüklerini faaliyet raporlarında açıklamamıştır. Diğer bir deyişle, mali tablolarını faaliyet

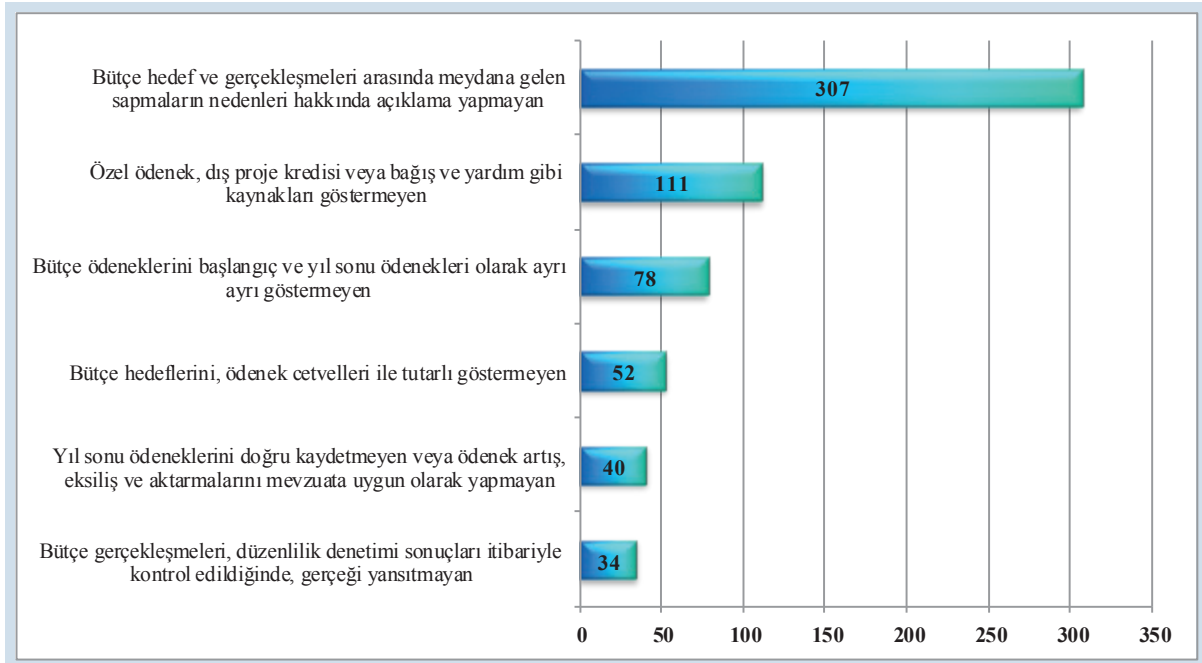
raporunda yayımlamak zorunda olan kamu idarelerinin yarısından fazlası bu yükümlülüğü yerine getirmemiştir. Bu durum, faaliyet raporlarıyla amaçlanan mali bilgiye yönelik kamuya hesap verme sorumluluğunun tam olarak yerine getirilmesini engellemektedir.

Faaliyet raporlarının stratejik yönetim süreci ve hesap verebilirliğe temel olacak bir nitelik taşıyabilmesi için, bu raporların kurumların mali tablolarını içermesi gerekmektedir.

3.2.2. Bütçe Uygulama Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Değerlendirmeye tabi tutulan idare faaliyet raporlarında yer alan bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin bilgilerin, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri arasında meydana gelen sapmaların nedenlerinin açıklanması dışında, büyük ölçüde mevzuata uygun şekilde raporlandığı görülmüştür.

Grafik 3: Bütçe Uygulama Sonuçları Eksik Raporlanan Faaliyet Raporu Sayısı

Yönetmelik'in 18'inci maddesine göre, idare faaliyet raporlarında "Mali Bilgiler" başlığı altında, bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verilmelidir. İdare faaliyet raporlarında yer alan bütçe uygulama sonuçları bu hükme göre değerlendirilmiş ve bunun sonucunda yukarıdaki grafikte özetlenen şu hususlar tespit edilmiştir:

1) Faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 307'sinin bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri arasında meydana gelen sapmaların nedenleri hakkında açıklama yapmadığı

görülmüştür. Bu idarelerden 25'i genel bütçeli idare, 18'i özel bütçeli idare, 73'ü üniversite, 146'sı belediye ve 45'i il özel idaresidir.

2) Faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 111'inin bütçe ile tahsis edilen ödeneklerin dışında idarenin kullanımına tahsis edilen özel ödenek, dış proje kredisi veya bağış ve yardım gibi kaynakları faaliyet raporunda göstermediği görülmüştür. Bu idarelerden 15'i genel bütçeli idare, 16'sı özel bütçeli idare, 21'i üniversite, 42'si belediye, 17'si il özel idaresidir.

3) Faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 78'inin bütçe ödeneklerini başlangıç ve yılsonu ödenekleri olarak ayrı ayrı göstermediği görülmüştür. Bu idarelerden 4'ü genel bütçeli idare, 1'i özel bütçeli idare, 8'i üniversite, 62'si belediye, 3'ü il özel idaresidir.

4) Faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 52'sinde bütçe hedefleri ödenek cetvelleri ile karşılaştırıldığında, hedeflerin doğru gösterilmediği görülmüştür. Bu idarelerden 6'sı genel bütçeli idare, 5'i özel bütçeli idare, 6'sı üniversite, 28'i belediye, 7'si il özel idaresidir.

5) Faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 40'ının yılsonu ödeneklerini doğru kaydetmediği görülmüştür. Bu idarelerden 6'sı genel bütçeli idare, 2'si özel bütçeli idare, 2'si üniversite, 28'i belediye, 2'si il özel idaresidir.

6) Faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 34'ünün bütçe gerçekleştirmelerinin, düzenlilik denetimi sonuçları itibariyle kontrol edildiğinde, gerçeği yansıtmadığı görülmüştür. Bu idarelerden 9'u genel bütçeli idare, 4'ü özel bütçeli idare, 1'i üniversite, 19'u belediye, 1'i il özel idaresidir.

Bu itibarla, faaliyet raporlarında bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri arasındaki sapma nedenlerinin açıklanması ve bütçe uygulama sonuçlarına ilişkin yukarıda sayılan diğer hususlara uygun bir şekilde raporlama yapılması önem arz etmektedir.

3.3. PERFORMANS BİLGİSİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

3.3.1. Performans Sonuçlarının Değerlendirilmesi

Yönetmelik'in 18'inci maddesine göre, idare faaliyet raporlarında "Performans Bilgileri" başlığı altında, idarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, diğer performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilmesi gerekmektedir.

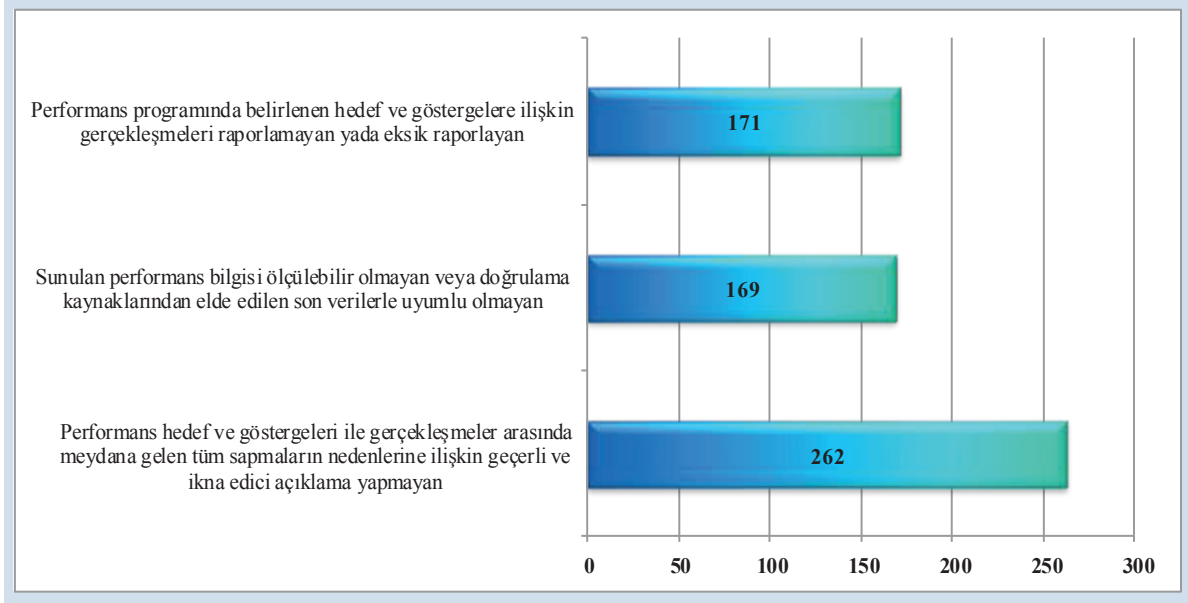
Bu kapsamda yapılan inceleme neticesinde şu hususlar tespit edilmiştir:

1) Faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 171'i performans programında belirlenen hedef ve göstergelere ilişkin gerçekleştirmeleri raporlamamıştır. Bu idarelerden 6'sı genel bütçeli idare, 9'u özel bütçeli idare, 63'ü üniversite, 55'i belediye, 38'i il özel idaresidir.

2) Faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 169'unun faaliyet raporlarında verdiği bilginin ölçülebilir olmadığı veya doğrulama kaynaklarından elde edilen son verilerle uyumlu olmadığı tespit edilmiştir. Bu idarelerden 12'si genel bütçeli idare, 17'si özel bütçeli idare, 57'si üniversite, 50'si belediye ve 33'ü il özel idaresidir.

3) Faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 262'sinin performans hedef ve göstergeleri ile gerçekleştirmeler arasında meydana gelen tüm sapmaların nedenlerine ilişkin açıklama yapmadıkları veya yapılan açıklamaların geçerli ve ikna edici sebeplere dayanmadığı tespit edilmiştir. Bu idarelerden 23'ü genel bütçeli idare, 19'u özel bütçeli idare, 78'i üniversite, 101'i belediye, 41'i il özel idaresidir.

Yukarıda yer verilen ve aşağıdaki grafikte özetlenen tespitler ışığında; Yönetmelik'te belirtilen tutarlılık ilkesi gereğince performans programında belirlenen performans hedef ve göstergelerine faaliyet raporunda aynen yer verilmesi; tam açıklama ilkesi gereğince de faaliyet sonuçlarının tüm yönleriyle açıklanması; raporlanan performans bilgisinin ölçülebilir ve doğrulanabilir olması ve faaliyet raporunda performans hedefleri ile gerçekleştirmeler arasında meydana gelen sapmalar hakkında geçerli ve ikna edici nedenler sunulması gerektiği değerlendirilmektedir.

Grafik 4: Performans Bilgisi Mevzuata Uygun Şekilde Raporlanmayan Faaliyet Raporu Sayısı

3.3.2. Stratejik Yönetim Sürecine İlişkin Vurgulanacak Hususlar

Yukarıda yer verilen idare faaliyet raporlarının değerlendirilmesine dayalı tespitlerle birlikte, 2015 yılında gerçekleştirilen denetimler sonucunda, genel performans yönetimi sistemine ilişkin zafiyetlerin vurgulanmasının da önemli olduğu düşünülmektedir. Bilindiği üzere, stratejik yönetim sürecinin temel dokümanları stratejik plan, performans programı ve idare faaliyet raporudur. Faaliyet raporunda yer alan verinin kalitesi ve güvenilirliği değerlendirilirken, stratejik plan ve performans programı bağlantısının dikkate alınması, sistemin genel işleyişindeki aksaklıkların anlaşılmasına yardımcı olacaktır. Yapılan performans denetimleri sonucunda söz konusu dokümanlara ilişkin ortaya çıkan temel tespitler aşağıda yer almaktadır.

a. Stratejik Planlara İlişkin Tespitler

- 1) Stratejik planların stratejik yönetim sürecine ve hesap verebilirliğe temel olacak nitelikte hazırlanmaması,
- 2) Performans programına yansıtılamayacak kadar fazla sayıda hedef ve performans göstergesinin stratejik plana konulması,
- 3) Stratejik planlarda ölçülebilir olmayan, hedefle ilgisi kurulamayan, kurumun başarısını tam olarak ölçmeyen performans göstergelerine yer verilmesi,
- 4) Stratejik planlarda, amaç ve hedeflere ilişkin beş yıllık tahmini maliyet tablolarına yer verilmemesi.

b. Performans Programlarına İlişkin Tespitler

1) Performans programının, stratejik planın yıllık uygulama dilimi olacak şekilde hazırlanmaması,

2) Kaynak ihtiyacının faaliyetlerin tahmini maliyetlerinden değil, bütçe rakamlarının çeşitli hizmet alanlarına paylaştırılmasından oluşması ve büyük oranda genel yönetim giderlerine dâhil edilerek performans hedefleriyle ilişkilendirilmemesi,

3) Performans programının, bütçe ile bağlantısının kurulamaması nedeniyle kurumun bütçe talebinin gerekçesi olma özelliğini yitirmesi,

4) Kurumların çıktı ve sonuç odaklı performans hedefleri belirlemeyip, faaliyet niteliğindeki iş ve işlemleri performans hedefi olarak belirlemesi.

c. İdare Faaliyet Raporlarına İlişkin Tespitler

1) İdare faaliyet raporlarında hesap verebilirlikle ilgisi olmayan bilgilere yer verilmesi,

2) Performans ölçüm sisteminin güvenilir biçimde işlemlerini sağlayacak veri kayıt sistemlerinin bulunmaması sonucunda performans sonuçlarının hatalı raporlanması,

3) Performans yönetim sürecinin bütçe uygulama süreci ve muhasebe sistemine entegre edilmemesi nedeniyle hesap verebilirliğin faaliyet raporları aracılığıyla sağlanamaması,

4) Faaliyet raporlarında, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verilmemesi.

4. GENEL FAALİYET RAPORUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca, Genel Faaliyet Raporunun Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak izleyen mali yılın Haziran ayının sonuna kadar kamuoyuna açıklanması ve Sayıştaya gönderilmesi gerekmektedir. Maliye Bakanlığı, 2015 Yılı Genel Faaliyet Raporunu hazırlayarak Yönetmelik hükümlerine uygun olarak Haziran ayında kamuoyuna açıklamış ve Sayıştay Başkanlığına göndermiştir.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in "Genel Faaliyet Raporunun Kapsamı" başlıklı 15'inci maddesi uyarınca Genel Faaliyet Raporunda;

a) Merkezi yönetim bütçesi gelir ve gider hedefleri ve gerçekleştirmeleri ile meydana gelen sapmaların nedenleri,

b) Kamu borç yönetimi raporu kapsamında borç stokundaki gelişmeler ve borçlanmaya ilişkin diğer bilgiler,

c) Yılsonundaki varlık ve yükümlülüklerin durumunu gösterir cetvel ile bunlara ilişkin bilgiler,

ç) Ödenek aktarmaları ve diğer ödenek işlemlerini gösteren cetvel,

d) Bütçenin uygulamasına ilişkin olarak Bakanlık tarafından yapılan faaliyetler,

e) İdarelerin stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme uygulamaları hakkında genel değerlendirmeler,

f) Mahalli idarelerin malî yapılarına ilişkin genel değerlendirmeler,

g) Bütçeden yardım alan dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllerin faaliyetlerine ilişkin değerlendirmeler,

ğ) Bakanlıkça gerekli görülen diğer bilgilerin,

yer alması gerekmektedir.

4.1. SUNUM VE İÇERİK YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

2015 yılı Genel Faaliyet Raporunun sunum ve içerik yönünden değerlendirilmesi sonucunda, geçmiş yıllar değerlendirme raporunda yer verilen,

- Ödenek aktarmaları ve diğer ödenek işlemlerini gösteren cetvelin eksikliği ve

- Mahalli idarelerin mali yapılarına ilişkin değerlendirme eksikliği,

hususlarının giderildiği ve 2015 yılı Genel Faaliyet Raporunda bu bilgilere yer verildiği görülmüştür.

Bununla beraber, bütçeden yardım alan dernek, vakıf, birlik, kurum, kuruluş, sandık ve benzeri teşekküllerin faaliyetlerine ilişkin değerlendirmeler kapsamında yalnızca dernek, vakıf ve diğer kuruluşlara yapılan cari transferler ve sermaye transferlerinin idareler itibarıyla dağılımına yer verilmiştir. Ancak, Yönetmelik'te ifade edildiği gibi bu teşekküllerin faaliyetlerine dair değerlendirmelere yer verilmemiştir. Geçmiş yıl değerlendirme raporlarında da tespit edilen bu hususun giderilmesi önem arz etmektedir.

4.2. KONSOLİDE MALİ TABLOLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

Bu bölümde, 2015 Yılı Genel Faaliyet Raporunda yer alan konsolide mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin tespit ve değerlendirmeler yer almaktadır.

Merkezi yönetim konsolide mali tabloları; genel bütçeli, özel bütçeli ve düzenleyici ve denetleyici kurumların bireysel mali tablolarının/mizanlarının birleştirilmesi yöntemiyle oluşturulmaktadır.

Genel Faaliyet Raporunda yayımlanan merkezi yönetim bilançosu, bireysel mali tablolara verilen görüşler ve eliminasyon işlemleri açısından aşağıda değerlendirilmiştir.

4.2.1. 2015 Yılı Mali Denetim Sonuçları

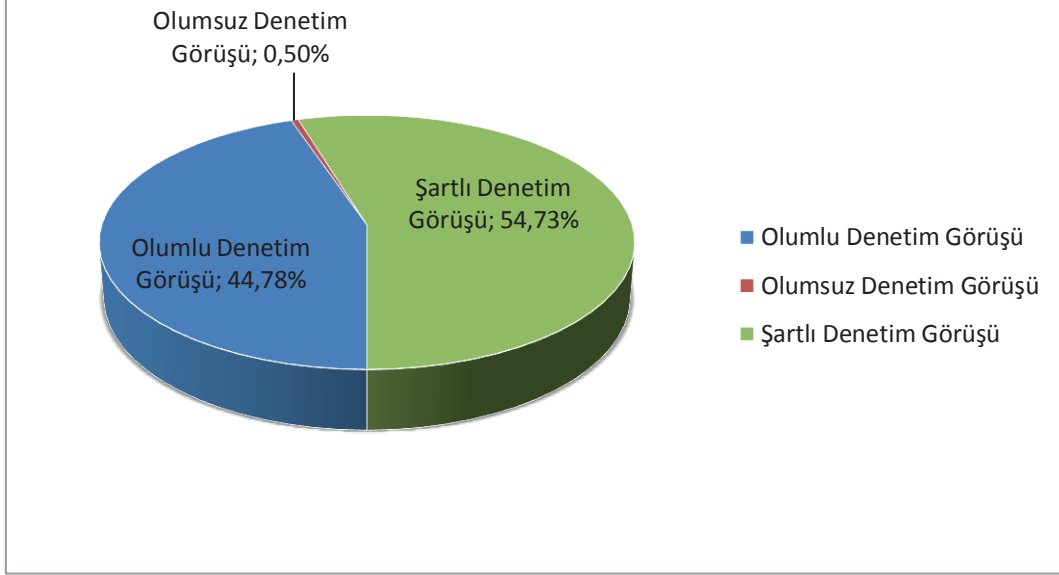
5018 sayılı Kanun'un 2'nci maddesi kapsamındaki kamu idarelerinin mali tablolarının konsolide edilmesinden oluşan merkezi yönetim konsolide mali tablolarının doğruluk ve güvenilirliğinin değerlendirilmesinde, kapsam dahilindeki kurumların mali tablolarına Sayıştay tarafından verilen dış denetim görüşleri önem arz etmektedir.

Sayıştay tarafından 2015 yılı denetimleri kapsamında 45'i genel bütçeli idare, 147'si özel bütçeli idare, 9'u düzenleyici ve denetleyici kurum olmak üzere merkezi bütçe kapsamında 201 idare denetlenmiştir.¹ Denetim görüşü verilen 201 kamu idaresinden 90'ına olumlu denetim

¹ 2015 yılı Sayıştay Denetimlerinin kesinleşmesi sonrasında, bu idarelere ait denetim görüşlerine ilişkin grafiğe Raporun nihai halinde yer verilecektir.

görüşü verilirken, 110'una ise şartlı denetim görüşü verilmiş olup denetim görüşlerinin yüzde dağılımı aşağıdaki grafikte gösterilmiştir.

Grafik 5: Merkezi Bütçe Kapsamında İdarelere Verilen Denetim Görüşlerinin Yüzde Dağılımı

4.2.2. Eliminasyona İlişkin Tespitler

Konsolidasyon, alt sektörleri veya kurumları tek bir birim kabul edip bir araya getirerek mali tablo hazırlama yöntemidir. Konsolidasyona alınan kurum ve idarelerin birbirleri arasındaki mali sonuç doğuran işlemlerinin, konsolide tablolarda mükerrer olarak yer alması fiktif bir değer artışına sebep olacaktır. Bunu önlemek için yapılan ilgili tutarların karşılıklı olarak hesaplardan çıkartılması işlemine “eliminasyon/mahsup” denilmektedir.

2015 yılı Merkezi Yönetim Bilançosu da konsolide bir mali tablo olup, tablo oluşturulurken yukarıda da ifade edildiği üzere mükerrer kayıtlardan arındırılmak için eliminasyona tabi tutulmuştur. Ancak, kurumların detay hesap planlarının eliminasyona elverişsizliği, kurumların karşılıklı işlemleri arasında tutar ve kayıt zamanına ilişkin mutabakatın olmaması gibi sistem zafiyetlerinden dolayı, hazırlanan konsolide mali tablolarda yer alan bazı hesaplar mükerrerlik içermektedir.

Bu durum, Genel Faaliyet Raporunda yer alan 2015 yılı Merkezi Yönetim Bilançosunun, kapsam dahilindeki kurumların elimine edilmesi gereken bazı karşılıklı işlemlerini içermesine yol açmaktadır. Yapılamayan eliminasyonlara ilişkin bilgiye tablo dipnotlarında yer verilmekle birlikte, yapısal sorunların çözümü sağlanarak Merkezi Yönetim Bilançosunun sektör içi kayıtlardan arındırılması önem arz etmektedir.

4.3. SOSYAL GÜVENLİK KURUMU MALİ BİLGİLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2015 Yılı Genel Faaliyet Raporunun, Sosyal Güvenlik Kurumları bölümüyle ilgili olarak aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

1) 2015 yılı Genel Faaliyet raporunda, SGK bütçe gelir ve gider gerçekleştirmelerine ilişkin tabloda; bütçe gelir gerçekleşmesi 220.102.000.000-TL, bütçe gider gerçekleşmesi ise 231.546.000.000-TL olarak gösterilmiştir. Ancak, SGK tarafından Sayıştay denetimine sunulan 2015 yılı Bütçe Uygulama Sonuçları tablosuna göre; 2015 yılı bütçe gideri toplamı 224.267.634.612,15-TL, bütçe geliri toplamı ise 229.568.935.510,71-TL olarak gerçekleşmiştir.

2) 2015 yılı Genel Faaliyet Raporu ekinde yer alan 2015 yılı Sosyal Güvenlik Kurumları Bilançosunun kapsam yönünden 5018 sayılı Kanun ile uyumlu olmadığı tespit edilmiştir.

Genel Faaliyet Raporu, 5018 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde tanımlanan merkezi yönetim kapsamındaki idareler ile sosyal güvenlik kurumlarının faaliyetleri hakkında bilgi verilmek üzere hazırlanmaktadır. Ancak Rapor ekinde yer verilen söz konusu bilanço, 5018 sayılı Kanun'da sosyal güvenlik kurumu olarak tanımlanan kurumların yanı sıra İşsizlik Sigortası Fonunun verilerini de içermektedir. Dolayısıyla Raporda yer verilen bilançonun kapsamı, 5018 sayılı Kanun'la belirlenen sosyal güvenlik kurumları ile örtüşmemektedir.

Genel Faaliyet Raporunda yayımlanan bilançonun bu Raporun kapsamına uygun olarak hazırlanması gerekmektedir.

4.4. KAMU BORÇ YÖNETİMİ KAPSAMINDA SUNULAN MALİ BİLGİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2015 Yılı Genel Faaliyet Raporunun "Kamu Borç Yönetimi Gelişmeleri" başlıklı bölümüyle ilgili aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

1) Genel Faaliyet Raporunda, 2015 yılında gerçekleşen nakit iç borç servis tutarına 305-Bonolar Hesabında kayıtlı olan 2,6 milyar TL eklenmiş olmasına rağmen, nakit iç borçlanma miktarına bu tutar dahil edilmemiştir. Dolayısıyla, 2015 yılında gerçekleştirilen nakit iç borçlanma 90,4 milyar yerine 93 milyar TL; buna bağlı olarak iç borç çevirme oranı da %84,4 yerine %86,8'dir.

2) Genel Faaliyet Raporunda, 2015 yılında AYB'den proje finansmanı amacıyla sağlanan kredilerin toplamı 935,4 milyon Dolar ve bu tutar içinde kentsel altyapı projelerine yönelik kredilerin oranı %10 olarak açıklanmış olup, bu rakamlar Kamu Borç Yönetimi Raporuna göre sırasıyla 946 milyon Dolar ve %30'dur.

3) Genel Faaliyet Raporunda, 2015 yılı sonu itibarıyla merkezi yönetim dış borç stoku 237,6 milyar TL olarak ifade edilirken, bu tutar Hazine Müsteşarlığı muhasebe kayıtlarına göre 237,9 milyar TL'dir. Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği gereğince yabancı para cinsinden borçlar TCMB döviz satış kuru kullanılarak muhasebe kayıtlarına aktarılmaktadır. Genel Faaliyet Raporunda ise, dış borç stokunun TL'ye çevrilmesinde, 31 Aralık 2015 için geçerli olan ve 30 Aralık 2015 tarihinde açıklanan döviz alış kuru kullanılmıştır. Ancak, dış borç stokunun döviz alış kuru yerine döviz satış kuru üzerinden ifade edilmesinin, muhasebe kayıtları ile uyum bakımından daha doğru olacağı değerlendirilmektedir.

5. MAHALLİ İDARELER GENEL FAALİYET RAPORUNUN DEĞERLENDİRİLMESİ

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik hükümleri uyarınca Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunun İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanarak izleyen mali yılın Haziran ayının onbeşine kadar kamuoyuna açıklanması ve Sayıştaya gönderilmesi gerekmektedir. İçişleri Bakanlığı 2015 yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunu hazırlayarak kamuoyuna açıklamış ve gecikmeli olarak Ağustos ayında Sayıştay Başkanlığına göndermiştir.

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in "Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunun Kapsamı" başlıklı 13'üncü maddesi uyarınca Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunda;

a) Mahalli idare bütçeleri gelir ve gider hedefleri ile gerçekleştirmelerine ilişkin bilgi ve değerlendirmeler,

b) Mahalli idareler, mahalli idarelere bağlı kuruluş ve işletmeler ile belediye ortaklıklarının iç ve dış borçlarına ilişkin bilgi ve değerlendirmeler,

c) Mahalli idarelerin insan kaynakları ile fiziki kaynaklarına ilişkin bilgi ve değerlendirmeler,

ç) Mahalli idare bütçelerinden yapılan yardımlar ile sosyal hizmet harcamalarına ilişkin bilgi ve değerlendirmeler,

d) Mahalli idarelerin stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme uygulamaları hakkında genel değerlendirmeler,

e) Mahalli idarelere ilişkin iç denetim sonuçları hakkında bilgi ve değerlendirmeler,

f) Mahalli idarelere ilişkin olarak İçişleri Bakanlığınca yürütülen denetim ve gözetim faaliyetleri hakkında özet bilgiler,

g) Mahalli idarelerin yıl içinde yapmış olduğu yatırımlar ile gelecek yıllara yaygın yüklenmelerine ilişkin bilgiler,

ğ) Bakanlık ve İçişleri Bakanlığınca gerekli görülen diğer bilgilerin, yer alması gerekmektedir.

5.1. SUNUM VE İÇERİK YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRME

İçişleri Bakanlığı tarafından hazırlanan 2015 Yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu, Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik'in 12 ve 13'üncü maddelerinde yer alan hükümler uyarınca değerlendirilmiştir. Bu değerlendirme kapsamında yapılan tespitler aşağıda yer almaktadır:

1) Yönetmelik uyarınca Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunun mahalli idarelerin faaliyet raporları esas alınarak hazırlanması gerekmektedir. Bununla amaçlanan, mahalli idareler sektörünün mali durum ve performansı hakkında genel bir değerlendirme yaparak analize uygun bir zemin hazırlamaktır. Ancak Raporda, mahalli idarelerin faaliyet raporlarında yer alan mali bilgi, performans bilgisi ve diğer bilgilerin birleştirilmesi suretiyle yapılan bir değerlendirmeye yer verilmemiştir.

2) Bütçe gelir ve gider hedeflerine ilişkin bilgi ve değerlendirmelere yer verilmemiştir.

3) Raporda sadece mahalli idare bütçelerinden yapılan yardımlar ile sosyal hizmet harcamalarına ilişkin bilgi yer almakta, yapılan yardımlar ile sosyal hizmet harcamalarına ilişkin değerlendirmeler ise yer almamaktadır.

4) Mahalli idare faaliyet raporları esas alınarak mahalli idarelerin stratejik planlama ve performans esaslı bütçeleme uygulamaları hakkında yapılması gereken genel bir değerlendirmeye Raporda yer verilmemiştir.

5) Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunda yıl içinde yapılan yatırımlar ile gelecek yıllara yaygın yüklenmelere ilişkin açıklık ilkesine uygun, açık ve anlaşılır bilgilere yer verilmemiştir.

6) Mahalli idarelere ilişkin iç denetim sonuçları hakkında bilgi ve değerlendirmeler Raporda yer almamaktadır.

5.2. MALİ BİLGİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

2015 Yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunda yer alan mali bilginin değerlendirilmesi sonucu aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

1) Raporda yayımlanan mahalli idarelerin konsolide mali tabloları kapsam olarak hatalıdır. 5018 sayılı Kanun uyarınca mahalli idareler; il özel idareleri, belediyeler, bağlı idareler ve mahalli idare birliklerinden oluşmaktadır. Bu nedenle, hazırlanan konsolide mali tablolar ilgili

idarelerin mali verilerini içermelidir. Ancak, yayımlanan Mahalli İdareler Bilançosu ile Mahalli İdarelerin Faaliyet Gelir ve Giderlerine ilişkin bilgiler bağlı idarelerin mali verilerini içermemekte, kapsam dâhilinde olmayan kalkınma ajansları ve gençlik ve spor il müdürlüklerinin mali verilerini içermektedir. Kalkınma ajansları ve gençlik ve spor il müdürlüklerinin dâhil olup bağlı idarelerin hariç tutulduğu kapsam, mali istatistik tablolarında yer alan mahalli idareler sektörü kapsamı olup 5018 sayılı Kanun'un 52'nci maddesi uyarınca belirlenmektedir. Ancak Raporda yer alması öngörülen konsolide mali tablolar, 5018 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde belirlenen kapsam dahilinde hazırlanmalıdır.

2) Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmelik uyarınca, yayımlanan raporun mahalli idareler, mahalli idarelere bağlı kuruluş ve işletmeler ile belediye ortaklıklarının iç ve dış borçlarına ilişkin bilgi ve değerlendirme içermesi gerekmektedir. Ancak, mahalli idarelerin borç dağılımları tablosunda aşağıdaki hatalar tespit edilmiştir:

- Yukarıda da belirtilen kapsam hatası nedeniyle bağlı idarelerin borçları dahil edilmemiş, kapsamda olmayan kalkınma ajansları ve gençlik spor il müdürlüklerinin borçları dahil edilerek hazırlanmıştır.
- Mahalli idarelere bağlı kuruluş ve işletmeler ile belediye ortaklıklarının borç stoku yayımlanmamıştır.
- Yayımlanan mahalli idarelerin borç dağılımları sadece mali bilginin sunumudur, herhangi bir değerlendirmeye yer verilmemiştir.

5.3. KONSOLİDE MALİ TABLOLARIN DEĞERLENDİRİLMESİ

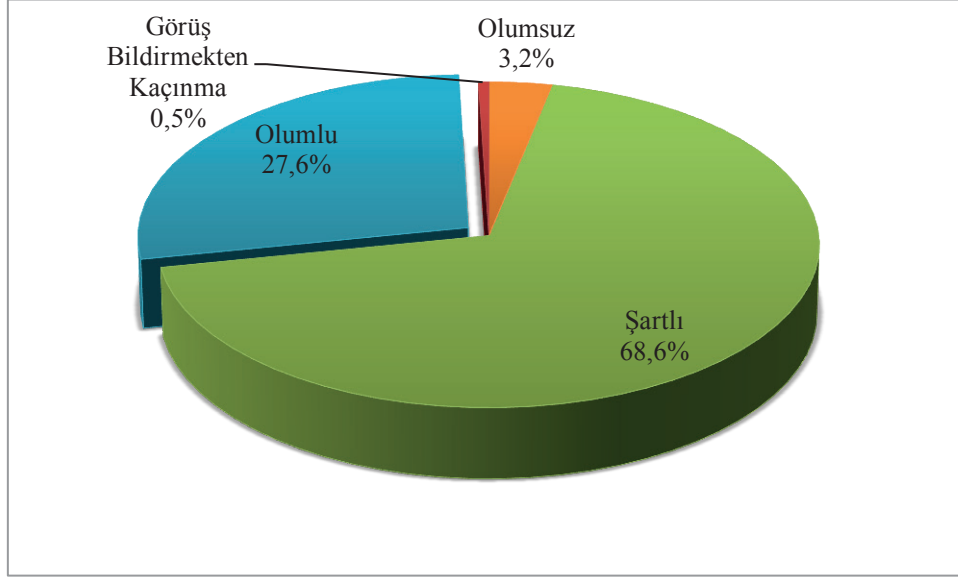
Bu bölümde 2015 Yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunda yer alan konsolide mali tabloların doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin tespitler yer almaktadır. Raporda yayımlanan mahalli idareler konsolide mali tabloları, bireysel mali tablolara verilen görüşler ve eliminasyon işlemleri açısından aşağıda değerlendirilmiştir.

5.3.1. 2015 Yılı Mali Denetim Sonuçları

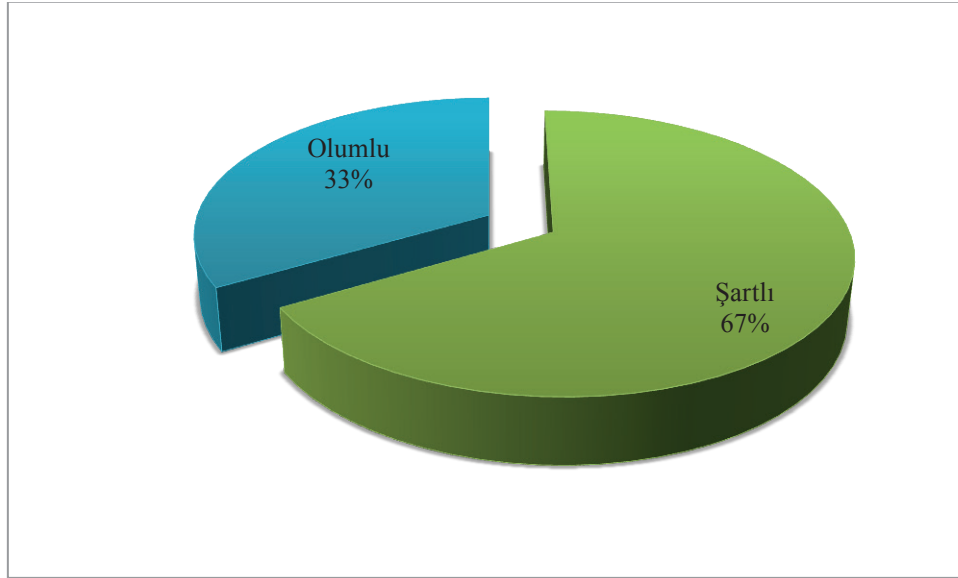
Mahalli idarelerin konsolide mali tabloları kapsam dahilindeki kurumların bireysel mali tablolarının birleştirilmesi yöntemiyle oluşturulmaktadır. Bu nedenle, bireysel mali tablolara verilen dış denetim görüşleri, konsolide büyüklüklerin doğruluk ve güvenilirlik açısından değerlendirilmesinde önem arz etmektedir.

Denetim ekipleri tarafından 2015 yılı denetimleri kapsamında 185 belediye ve 51 il özel idaresi incelenmiştir. 51 belediye ve 17 il özel idaresi için olumlu denetim görüşü, 127 belediye ve 34 il özel idaresi için şartlı denetim görüşü ve 6 belediye için olumsuz denetim görüşü verilmesi ile 1 belediye için ise görüş bildirmekten kaçınılması önerilmiştir. Söz konusu durum yüzde biçiminde aşağıdaki grafiklerde gösterilmiştir.²

Grafik 6: Belediyelere Verilen Denetim Görüşlerinin Yüzde Dağılımı

Grafik 7: İl Özel İdarelerine Verilen Denetim Görüşlerinin Yüzde Dağılımı

Mahalli idarelerin mali tablolarını etkileyen ve sıklıkla raporlanan hususlar aşağıda özetlenmektedir:

² Rapor Değerlendirme Kurulu süreci tamamlanmadığı için kesinleşmemiş denetim görüşleri esas alınmıştır.

- 1) Abonelik bedellerinin Verilen Depozito ve Teminatlar Hesabına kaydedilmemesi,
- 2) 191-İndirilecek Katma Değer Vergisi Hesabının kurum açısından indirim hakkı doğurmayan katma değer vergisi için de kullanılması,
- 3) Çeşitli kuruluşların sermayelerine iştirak edilmiş olmasına rağmen 240-Mali Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabı ile 241-Mal ve Hizmet Üreten Kuruluşlara Yatırılan Sermayeler Hesabının kullanılmaması veya bu hesaplara eksik kayıt yapılması,
- 4) 03/06/2014 tarihli ve 2014/6455 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'te yapılan değişiklikler kapsamında kurum kayıtlarında bulunan taşınmazlarla ilgili yeniden kayıt işlemlerinin yapılmaması,
- 5) İdarece bedeli karşılığı edinilen hukuki tasarruflar ile belirli alanlarda tanınan kullanma ve yararlanma gibi hak ve yetkiler dolayısıyla yapılan ve ekonomik değer taşıyan harcamaların 260-Haklar Hesabında takip edilmemesi,
- 6) Kalkınma Ajansı payları başta olmak üzere özel kanunları gereğince diğer kurumlara aktarılmak üzere hesaplanan tutarların 363-Kamu İdareleri Payları Hesabında izlenmemesi,
- 7) Gerek kendi, gerekse 4753 sayılı Kamu İhale Kanununun 62/e bendi gereği taşeron olarak çalışan işçileri için ayrılması gereken kıdem tazminatı karşılığının 372 ve 472-Kıdem Tazminatı Karşılığı Hesaplarında gösterilmemesi,
- 8) Kullanılan kredilere ilişkin tahakkuk etmiş faiz giderlerinin vadesine göre 381 ve 481-Gider Tahakkukları Hesaplarında takip edilmemesi,
- 9) Sözleşmelere dayanılarak girişilen taahhütler için 920-Gider Taahhütleri ve 921-Gider Taahhütleri Karşılığı Hesaplarının kullanılmaması.
- 10) Kiraya verilen duran varlıkların 990-Kiraya Verilen Duran Varlıklar Hesabında izlenmemesi,
- 11) E-içişleri sistemindeki aksaklıklardan dolayı, İl Özel İdarelerinde mali tabloların hatalı üretilmesi.

5.3.2. Eliminasyona İlişkin Tespitler

Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunda yer alan, 2015 yılı Mahalli İdareler Bilançosu'nun kapsam dâhilindeki kurumların elimine edilmesi gereken karşılıklı işlemlerini içerdiği tespit edilmiştir.

Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunda 2015 yılı Mahalli İdareler Bilançosu olarak mali İstatistikler kapsamındaki mahalli idareler alt sektörü bilançosu sunulmuştur. Söz konusu tablo hakkında detaylı bilgi vermek amacıyla hazırlanan "2015 yılı Mahalli İdareler Alt Sektörü Bilançosu Metaverisi" incelendiğinde; bilançoya ilişkin konsolidasyon işlemi uygulanırken aynı dönem, aynı tutar ve hesap kodları açısından idareler arasında karşılıklı mutabakat sağlanamayan durumlarla karşılaşıldığı, bu durumda birbirine eşit olmayan karşılıklı tutarların elimine edilmesinin bilançonun aktif ve pasif toplamalarının eşitliğini bozacağından, eliminasyon işleminin uygulanamadığı, ifade edilmiştir.

Ayrıca konsolide edilemeyen tutarlara ilişkin bilgiye de söz konusu metaveride yer verilmiştir. Buna göre 2015 yılı Mahalli İdareler bilançosu, aşağıdaki tabloda yer alan hesaplarda gösterilen tutarlar kadar, kapsamdaki kurumların karşılıklı işlemlerinden arındırılmamıştır. Dolayısıyla bilanço, bu tutarlar kadar kapsam dâhilindeki kurumların birbirleriyle olan işlemlerini de içermektedir.

Tablo 1: Mahalli İdareler Konsolide Edilemeyen Tutarlar Tablosu (TL)*

VARLIKLAR/GİDERLER			KAYNAKLAR/GELİRLER		
Hesap Kodu	Hesap Adı	Tutar	Hesap Kodu	Hesap Adı	Tutar
120	Gelirlerden Alacaklar	0	363	Kamu İdare Payları	832.698.642
121	Gelirlerden Takipli Alacaklar	9.904.591	363	Kamu İdare Payları	0
132	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar	0	303	Kamu İdarelerine Mali Borçlar	4.472.878
232	Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar	0	403	Kamu İdarelerine Mali Borçlar	54.947.293
630	Giderler (591 Hesap)	386.163.311	600	Gelirler (590 Hesap)	263.299.256
TOPLAM		396.067.902	TOPLAM		1.155.418.069

* Bu tablo mali istatistik kapsamında yayımlanan Mahalli İdareler Bilançosu Metaverisinden alınmıştır.

2015 yılı Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunda bilançoda elimine edilmeyen tutarlara ilişkin bir bilgiye yer verilmemiştir. Bilanço varlık ve yükümlülükleri değerlendirilirken bu bilgilerin dikkate alınması gerekli olduğundan, Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporunun bu bilgiyi de içermesi gerektiği düşünülmektedir.

EKLER

EK 1: 2015 YILI MERKEZİ YÖNETİM BİLANÇOSU (Bin TL)

AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
1 DÖNEN VARLIKLAR	296.514.857,1	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	118.644.826,5
10 HAZİR DEĞERLER	35.185.224,4	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	54.595.562,8
100 KASA	60.467,0	303 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	0,0
101 ALINAN ÇEKLER	270.818,9	304 CARİ YILDA ÖDENECEK TAHVİLLER HESABI	53.881.267,8
102 BANKA	32.711.018,6	305 BONOLAR	0,0
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ (-)	-6.016.143,0	309 KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR	714.295,0
104 PROJE ÖZEL HESABI	239.200,4	31 KISA VADELİ DIŞ MALİ BORÇLAR	7.342.444,0
105 DÖVİZ	5.746.488,4	310 CARİ YILDA ÖDENECEK DIŞ MALİ BORÇLAR	7.342.444,0
106 DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ (-)	-12.782,2	32 FAALİYET BORÇLARI	24.358.858,3
107 ELÇİLİK VE KONSOLOSLUK NEZDİNDEKİ PARALAR	305.964,3	320 BÜTÇE EMANETLERİ	7.362.438,3
108 DİĞER HAZİR DEĞERLER	604.716,0	323 BÜTÇELEŞTİRİLMİŞ BORÇLAR	3.089,0
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR	1.275.475,9	325 NAKİT TALEP VE TAHSİSLERİ	16.786.152,0
11 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	12.098,9	326 ALINAN DEPOZİTO VE TAMİNATLAR	7,1
110 HİSSE SENETLERİ HESABI	1.243,3	329 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	207.171,9
111 ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	9.020,3	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	14.708.314,2
112 KAMU KESİMİ TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	1.500,0	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	2.265.365,6
117 MENKUL VARLIKLAR	335,3	332 OKUL PANSİYONLARI	199.883,4
12 FAALİYET ALACAKLARI	221.687.470,4	333 EMANETLER	11.210.836,5
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR	33.095.012,8	336 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	1.324,4
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR	183.735.618,1	337 MÜTEMİTLİK CARİ HESABI	6.494,4
122 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR	3.509.054,3	339 RİSK HESABI	1.024.410,0
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	78.417,6	34 ALINAN AVANSLAR	121.370,0
127 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI	1.269.367,6	340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	111.056,2
13 KURUM ALACAKLARI	18.582.329,6	349 ALINAN DİĞER AVANSLAR	10.313,7
130 DIŞ BÖLGE İKRAZINDAN DOĞAN ALACAKLAR	840.762,4	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	296.013,1
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR	4.516.647,6	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	193.864,4
135 PERSONELDEN ALACAKLAR	48,9	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAH.	26.050,4
136 DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR	470,5	363 KAMU İDARELERİ PAYLARI	76.096,5
137 TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI	13.018.754,5	368 VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VE YA TAKSİT, VERGİ VE D.	1,8
138 TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI KARŞILIĞI (-)	-1.989,2	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	4.127,7
139 DİĞER KURUM ALACAKLARI	207.634,8	370 DÖNEM KARI VERGİ VE DİĞER YÜK KAR.HES.	6.817,0
14 DİĞER ALACAKLAR	934.282,2	371 DÖNEM KARI VE PEŞİN ÖD. VERGİLER VE DİĞER YÜK KAR.HES. (-)	-4.949,4
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR	934.282,2	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	2.087,0
15 STOKLAR	4.371.108,5	379 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	173,0
150 İLK MADDE VE MALZEME	4.227.639,4	38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	17.171.289,8
151 YARI MAMÜLLER - ÜRETİM	11.905,7	380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	1.700.402,9
152 MAMÜLLER	41.927,2	381 GİDER TAHAKKUKLARI	15.470.886,9
153 TİCARİ MALLAR	83.980,5	39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	46.846,6
157 DİĞER STOKLAR	5.655,6	397 SAYIM FAZLALARI	46.846,6
158 STOK DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI (-)	0,0		

AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
16 ÖN ÖDEMELER	14.455.867,9	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	651.328.890,8
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ	143.918,9	40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	389.373.843,9
161 PERSONEL AVANSLARI	0,0	403 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	461.210,0
162 BÜTÇE DIŞI AVANS VE KREDİLER	10.867.412,3	404 TAHVİLLER HESABI	386.243.015,5
164 AKREDİTİFLER	2.658.589,0	409 UZUN VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR	2.669.618,4
165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER	584.439,0	41 UZUN VADELİ DİŞ MALİ BORÇLAR	231.463.841,6
166 PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AKREDİTİFLER	193.983,3	410 DİŞ MALİ BORÇLAR	231.463.841,6
167 DOĞRUDAN DİŞ PROJE KREDİ KULLANIMLARI AVANS VE AKREDİTİFLER	7.525,4	43 DİĞER BORÇLAR	57.879,5
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	1.136.302,6	430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	57.879,5
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	1.073.021,5	44 ALINAN AVANSLAR	9,0
181 GELİR TAHAKKUKLARI	63.281,1	449 ALINAN DİĞER AVANSLAR	9,0
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	150.172,8	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	208.210,1
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ	63.544,9	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	172.106,1
194 TEYİTSİZ DOĞRUDAN DİŞ PROJE KREDİ KULLANIMLARI	64.169,3	479 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	36.104,0
196 PERSONEL AVANSLARI	1.178,0	48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	30.225.106,8
197 SAYIM NOKSANLARI	21.260,7	480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER	4.978.860,5
198 DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR	20,0	481 GİDER TAHAKKUKLARI	25.246.246,3
2 DURAN VARLIKLAR	940.547.077,6	5 ÖZ KAYNAKLAR	467.088.217,4
21 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	50.910,8	50 NET DEĞER	373.955.278,9
217 MENKUL VARLIKLAR	50.910,8	500 NET DEĞER	373.955.278,9
22 FAALİYET ALACAKLARI	3.395.840,2	51 DEĞER HAREKETLERİ	-1.675.555,6
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR	899.937,4	512 PROJE ÖZEL HESABINDAN KULLANIMLAR	0,0
222 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR	293.421,3	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇLARI	-1.675.555,6
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	7.615,6	52 YENİ YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0,0
227 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI	2.194.865,8	522 YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0,0
23 KURUM ALACAKLARI	35.187.698,1	54 YEDEKLER	1.643.839,6
230 DİŞ BORCUN İKRAZINDAN DOĞAN ALACAKLAR	10.438.500,3	540 YASAL YEDEKLER	1.637.921,1
232 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR	23.191.624,9	549 ÖZEL FONLAR	5.918,5
239 DİĞER KURUM ALACAKLARI	1.557.572,8	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	526.096.850,8
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	112.159.242,0	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	526.096.850,8
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER	22.619.508,2	58 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-446.577.190,8
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER	101.456.108,0	580 GEÇMİŞ YILLAR OLUMSUZ FAALİYET SONUÇLARI	-446.577.190,8
242 DÖNER SERMAYELİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER	6.331.404,8	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	13.644.994,5
247 SERMAYE TAHHÜTLERİ (-)	-18.247.779,1	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU	13.644.994,5
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	784.130.541,6	591 DÖNEM OLUMSUZ FAALİYET SONUCU (-)	0,0
250 ARAZİ VE ARSALAR	472.652.047,5		
251 YER ALTI VE YER ÜSTÜ DÜZENLERİ	38.476.279,7		
252 BİNALAR	140.815.856,6		
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	12.485.327,5		
254 TAŞITLAR	4.188.398,0		
255 DEMİRBAŞLAR	36.101.589,6		
256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR	0,0		
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	-58.410.979,8		
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	136.041.787,4		
259 YATIRIM AVANSLARI	1.780.235,2		

AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	248.533,6		
260 HAKLAR	1.871.637,6		
264 ÖZEL MALİYETLER	81.440,7		
267 DİĞER MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	11.325,7		
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	-1.715.870,4		
28 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	5.313.861,5		
280 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	5.312.360,0		
281 GELİR TAHAKKUKLARI	1.501,4		
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	60.449,8		
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	2.562.720,1		
297 DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR	2,8		
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	-2.502.273,1		
AKTİF TOPLAMI	1.237.061.934,7	PASİF TOPLAMI	1.237.061.934,7
9 BORÇLU NAZİM HESAPLAR		9 ALACAKLI NAZİM HESAPLAR	
90 ÖDENEK HESAPLARI	584.439,0	90 ÖDENEK HESAPLARI	584.439,0
906 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER	584.439,0	907 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER	584.439,0
91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER	53.539.979,7	91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER	53.539.979,7
910 TEMİNAT MEKTUPLARI	52.999.518,0	911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ	52.999.518,0
912 KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER	7.470,6	913 KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET EMANETLERİ	7.470,6
914 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI HESABI	532.991,2	915 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI KARŞILIĞI HESABI	532.991,2
92 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	87.840.878,8	92 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	87.840.878,8
920 GİDER TAAHHÜTLERİ	54.947.184,0	921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI	54.947.184,0
922 KAMU-ÖZEL İŞBİRLİĞİ MODELİ TAAHHÜTLERİ HESABI	32.893.694,8	923 KAMU-ÖZEL İŞBİRLİĞİ MODELİ TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	32.893.694,8
93 VERİLEN GARANTİLER	96.013.761,3	93 VERİLEN GARANTİLER	96.013.761,3
930 VERİLEN GARANTİLER	46.723.012,5	931 VERİLEN GARANTİLER KARŞILIĞI	46.723.012,5
932 VERİLEN TAAHHÜT BELGELERİ	25.348.662,2	933 VERİLEN TAAHHÜT BELGELERİ KARŞILIĞI	25.348.662,2
934 BORÇ ÜSTLENİM TAAHHÜTLERİ HESABI	23.942.086,5	935 BORÇ ÜSTLENİM TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI HESABI	23.942.086,5
94 DEĞERLİ KAĞIT VE ÖZEL TAHAKKUK	10.885.935,3	94 DEĞERLİ KAĞIT VE ÖZEL TAHAKKUK	10.885.935,3
940 DEĞERLİ KAĞIT AMBARLARI	775.018,6	945 DEĞERLİ KAĞIT İŞLENİMLERİ	840.361,0
942 ZİMMETLE VERİLEN DEĞERLİ KAĞITLAR	61.265,6	947 ÖZEL TAHAKKUKLAR	5.116.315,6
944 YOLDAKI DEĞERLİ KAĞITLAR	4.076,8	949 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAK EMANETLERİ	4.929.258,7
946 ÖZEL TAHAKKUKLARDAN ALACAKLAR	5.116.315,6		
948 BAŞKA BİRİMLER ADINA İZLENEN ALACAKLAR	4.929.258,7		
95 DIŞ BORÇLANMA İLE İLGİLİ HESAPLAR	22.047.709,3	95 DIŞ BORÇLANMA İLE İLGİLİ HESAPLAR	22.047.709,3
950 KULLANILACAK DIŞ KREDİLER	17.168.486,6	951 KREDİ ANLAŞMALARİ	17.168.486,6
954 RISK HESABI ALACAKLARI	4.557.973,2	955 RISK HESABI ALACAKLARI KARŞILIĞI	4.557.973,2
956 GENEL BÜTÇE DIŞI İDARELER TEYİTSİZ DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİLERİ	302.238,5	957 GENEL BÜTÇE DIŞI İDARELER DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİ KULLANIMLARI	302.238,5
958 DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİLERİNDEN AÇILAN AKREDİTİFLER	19.011,0	959 DOĞRUDAN DIŞ PROJE KREDİLERİNDEN AÇILAN AKREDİTİFLER KULLANIMLARI	19.011,0
96 KURUMCA VERİLEN EMANETLER	8.054.846,2	96 KURUMCA VERİLEN EMANETLER	8.054.846,2
960 BAĞIŞ VE HİBELER HESABI	415,4	961 BAĞIŞ VE HİBELER KARŞILIĞI HESABI	415,4
962 BİLİMSEL PROJELER HESABI	501.846,4	963 BİLİMSEL PROJELER KARŞILIĞI HESABI	501.846,4
964 KAMU İDARELERİNE TAHSİSLİ BİNALAR VE ARAZİLER HESABI	7.551.288,0	965 KAMU İDARELERİNE TAHSİSLİ BİNALAR VE ARAZİLER KARŞILIĞI	7.551.288,0
968 İZ BEDELİ İZLENEN KIYMETLER HESABI	1.296,4	969 İZ BEDELİ İZLENEN KIYMETLER KARŞILIĞI HESABI	1.296,4
97 DİĞER NAZİM HESAPLAR	0,0	97 DİĞER NAZİM HESAPLAR	0,0
970 DOĞRUDAN GİDER KAYDEDİLMİŞ MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,0	971 DOĞRUDAN GİDER KAYDEDİLMİŞ MADDİ DURAN VARLIKLAR HESABI	0,0

AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
98 DİĞER NAZIM HESAPLAR	1.946.304,6	98 DİĞER NAZIM HESAPLAR	1.946.304,6
980 MAZBUT VAKIFLAR ADINA YÖNETİLEN SERMAYELER HESABI	1.621.491,4	982 VAKIF EMANETLERİ HESABI	1.946.304,6
981 MÜLHAK VAKIFLAR ADINA YÖN. VAKIFLAR BANKASI (B) GRUBU	324.813,1		
99 DİĞER NAZIM HESAPLAR	11.647.738,0	99 DİĞER NAZIM HESAPLAR	11.647.738,0
990 KIRAYA VERİLEN DURAN VARLIKLAR	1.356.731,8	999 DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	11.647.738,0
991 MAZBUT VAKIFLAR TAŞINMAZ SATIŞLARI VE TAVİZ BEDELLERİ	843.677,8		
992 MAZBUT VAKIFLAR İÇİN YAPILAN GİDERLER HESABI	649.943,5		
993 MADDİ DURAN VARLIKLARIN KİRA VE İRTİFAK HAKKI GELİRLERİ	302.882,2		
998 DİĞER NAZIM HESAPLAR	8.494.502,8		
GENEL TOPLAM	1.529.623.526,9	GENEL TOPLAM	1.529.623.526,9

- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 3 üncü maddesinde yer alan Merkezi Yönetim kapsamına dahil idarelerin verilerini içermektedir.
- Merkezi yönetim kapsamındaki kurumların birbirlerine olan tahakkuk etmiş fakat ödenmemiş olan tutarlar için 13.445.904,45 bin TL 325 hesaptan ve karşılığında da 120 hesaptan düşülerek konsolidasyon yapılmıştır.
- Merkezi yönetim kapsamındaki kurumların genel bütçeye olan vergi borçları için 874.320,54 bin TL 360 hesaptan ve karşılığında da 120 hesaptan düşülerek konsolidasyon yapılmıştır.
- Merkezi yönetim kapsamındaki kurumların birbirlerine olan kısa vadeli borç ve alacakları için 4.671,63 bin TL 303 hesaptan ve karşılığında da 130 hesaptan düşülerek konsolidasyon yapılmıştır.
- Merkezi yönetim kapsamındaki kurumların birbirlerine olan kısa vadeli borç ve alacakları için 887,71 bin TL 310 hesaptan ve karşılığında da 130 hesaptan düşülerek konsolidasyon yapılmıştır.
- Merkezi yönetim kapsamındaki kurumların birbirlerine olan uzun vadeli borç ve alacakları için 11.601,62 bin TL 403 hesaptan ve karşılığında da 230 hesaptan düşülerek konsolidasyon yapılmıştır.
- Tek taraflı kaydı bulunan ve karşı tarafın hiç kayıt yapmadığı durumlar için konsolidasyon işlemi uygulanamamaktadır. Buna göre; 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde Hazine tarafından tek taraflı olarak 130 ve 137 Kurumca Verilen Borçlardan Alacaklar Hesaplarına tek taraflı olarak alacak kaydı yapılan 179.707,16 bin TL'lik tutar, ilgili kurumlar tarafından borç olarak kaydedilmemiştir. Merkezi Yönetim Bilançosunda kurum alacaklarının 179.707,16 bin TL fazla görünmesine neden olan bu tutar dikkate alınarak değerlendirme yapılmalıdır.
- Tek taraflı kaydı bulunan ve karşı tarafın hiç kayıt yapmadığı durumlar için konsolidasyon işlemi uygulanamamaktadır. Buna göre; 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde Karayolları Genel Müdürlüğü tarafından tek taraflı olarak 403-Kamu İdarelerine Mali Borçlar Hesabına ve 410 Dış Mali Borçlar Hesabına borç kaydı yapılan 18.956,07 bin TL'lik tutar, ilgili kurumlar tarafından alacak olarak kaydedilmemiştir. Merkezi Yönetim borçlarının 18.956,07 bin TL fazla görünmesine neden olan bu tutar dikkate alınarak değerlendirme yapılmalıdır.
- Konsolidasyon yapılırken alt sektörü oluşturan birimler veya sektörü oluşturan alt sektörler arasındaki karşılıklı mali işlemler düşülmektedir. Tek taraflı kaydı bulunan ve karşı tarafın hiç kayıt yapmadığı durumlar için konsolidasyon işlemi uygulanamamaktadır. Buna göre; 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde Genel Bütçeli İdareler tarafından tek taraflı olarak 363 Kamu İdareleri Payları Hesabında yükümlülük kaydı yapılan 43.365,20 bin TL'lik tutar, ilgili kurumlar tarafından alacak olarak kaydedilmemiştir. Merkezi Yönetim yükümlülüklerinin 43.365,20 bin TL fazla görünmesine neden olan bu tutar dikkate alınarak değerlendirme yapılmalıdır.
- Konsolidasyon yapılırken alt sektörü oluşturan birimler veya sektörü oluşturan alt sektörler arasındaki karşılıklı mali işlemler düşülmektedir. Tek taraflı kaydı bulunan ve karşı tarafın hiç kayıt yapmadığı durumlar için konsolidasyon işlemi uygulanamamaktadır. Buna göre; 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde Genel Bütçeli İdareler tarafından tek taraflı olarak 325 Nakit Talep ve Tahsisleri Hesabında yükümlülük kaydı yapılan 4.360,00 bin TL'lik tutar, ilgili kurumlar tarafından alacak olarak kaydedilmemiştir. Merkezi Yönetim yükümlülüklerinin 4.360,00 bin TL fazla görünmesine neden olan bu tutar dikkate alınarak değerlendirme yapılmalıdır.
- 368-Vadesi Geçmiş, Erteleilmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabı ve karşılığında ilgili alacak hesaplarında sınıflama eksikliklerinden dolayı kaydedilmiş yükümlülüklere karşı varlık tutarları detayda tespit edilemediğinden eliminasyon işlemi gerçekleştirilememiştir. Bu durum, 368-Vadesi Geçmiş, Erteleilmiş veya Taksitlendirilmiş Vergi ve Diğer Yükümlülükler Hesabının karşılıklarının takip edildiği alacak hesaplarının fazla görünmesine sebebiyet vermektedir. Yapılacak değerlendirmelerde durumun göz önünde bulundurulması gerekmektedir.
- Borçlanma senetleri muhasebe kayıtlarındaki değerler üzerinden raporlanmıştır.
- Bir raporlama biriminde aynı anda olumlu ve olumsuz faaliyet sonucu gösterilmemesi gerektiğinden 590-Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ve 591-Dönem Olumsuz Faaliyet Sonucu Hesabı konsolide edilerek raporlanmıştır.
- Mali istatistik tabloları dış denetimden geçmemiş mali veriler üzerinden derlenmektedir.

EK 2: 2015 YILI MAHALLİ İDARELER BİLANÇOSU

AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
1 DÖNEN VARLIKLAR	56.996.432,8	3 KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	31.860.531,1
10 HAZIR DEĞERLER	14.427.618,1	30 KISA VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	4.303.992,9
100 KASA	3.550,50	300 BANKA KREDİLERİ	3.066.026,9
101 ALINAN ÇEKLER	16.939,00	303 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	1.222.220,2
102 BANKA	13.258.350,20	309 KISA VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR	15.745,8
103 VERİLEN ÇEKLER VE GÖNDERME EMİRLERİ (-)	-354.903,70	31 KISA VADELİ DİŞ MALİ BORÇLAR	1.039.600,2
104 PROJE ÖZEL HESABI	301.954,50	310 CARİ YILDA ÖDENECEK DİŞ MALİ BORÇLAR	1.039.600,2
105 DÖVİZ	298.125,80	32 FAALİYET BORÇLARI	11.450.412,3
106 DÖVİZ GÖNDERME EMİRLERİ (-)	-1.210,10	320 BÜTÇE EMANETLERİ	11.404.818,7
108 DİĞER HAZIR DEĞERLER	569.310,90	322 BÜTÇELEŞTİRİLECEK BORÇLAR	36.668,8
109 BANKA KREDİ KARTLARINDAN ALACAKLAR	335.500,90	329 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	8.924,8
11 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	218.658,1	33 EMANET YABANCI KAYNAKLAR	4.305.484,4
110 HİSSE SENETLERİ HESABI	0,0	330 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	1.308.915,6
111 ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	100,0	333 EMANETLER	2.996.568,8
112 KAMU KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI HESABI	113.175,4	34 ALINAN AVANSLAR	61.849,7
117 MENKUL VARLIKLAR	23,1	340 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	61.715,6
118 DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	105.359,6	349 ALINAN DİĞER AVANSLAR	134,0
12 FAALİYET ALACAKLARI	19.427.186,5	36 ÖDENECEK DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	9.237.196,3
120 GELİRLERDEN ALACAKLAR	2.669.298,6	360 ÖDENECEK VERGİ VE FONLAR	1.577.549,2
121 GELİRLERDEN TAKİPLİ ALACAKLAR	12.462.334,5	361 ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	2.022.930,4
122 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR	3.379.699,3	362 FONLAR VEYA DİĞER KAMU İDARELERİ ADINA YAPILAN TAH.	1.091.839,5
126 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	138.043,3	363 KAMU İDARELERİ PAYLARI	414.556,6
127 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI	777.101,8	368 VADESİ GEÇMİŞ ERT. VEYA TAK. VERGİ VE DİĞ. YÜKÜMLÜLÜKLER	4.130.320,6
128 ŞÜPHELİ ALACAKLAR	1.691,9	37 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	434.918,1
129 ŞÜPHELİ ALACAKLAR KARŞILIĞI (-)	-983,0	372 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	407.850,4
13 KURUM ALACAKLARI	2.328.618,2	379 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	27.067,6
132 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR	2.305.464,8	38 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	661.628,6
137 TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI	23.591,8	380 GELECEK AYLARA AİT GELİRLER	73.397,7
138 TAKİPTEKİ KURUM ALACAKLARI KARŞILIĞI (-)	-438,3	381 GİDER TAHAKKUKLARI	588.230,9
14 DİĞER ALACAKLAR	802.886,4	39 DİĞER KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	365.448,6
140 KİŞİLERDEN ALACAKLAR	802.886,4	397 SAYIM FAZLA LARI	209.131,5
15 STOKLAR	2.040.111,4	399 DİĞER ÇEŞİTLİ KISA VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	156.317,1
150 İLK MADDE VE MALZEME	2.029.159,2	4 UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	31.717.235,8
153 TİCARİ MALLAR	3.959,6	40 UZUN VADELİ İÇ MALİ BORÇLAR	18.524.355,8
157 DİĞER STOKLAR	6.992,6	400 BANKA KREDİLERİ	10.940.830,7
16 ÖN ÖDEMELER	792.700,2	403 KAMU İDARELERİNE MALİ BORÇLAR HESABI	7.559.309,9
160 İŞ AVANS VE KREDİLERİ	155.370,4	409 UZUN VADELİ DİĞER İÇ MALİ BORÇLAR	24.215,3
161 PERSONEL AVANSLARI	4.716,9	41 UZUN VADELİ DİŞ MALİ BORÇLAR	6.016.748,7
162 BÜTÇE DİŞİ AVANS VE KREDİLER	266.691,8	410 DİŞ MALİ BORÇLAR	6.016.748,7
164 AKREDİTİFLER	38.815,7	43 DİĞER BORÇLAR	1.986.045,2
165 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN AVANS VE KREDİLER	49.403,1	430 ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	29.683,8
166 PROJE ÖZEL HESABINDAN VERİLEN AVANS VE AKREDİTİFLER	258.098,5	438 VADESİ GEÇMİŞ, ERTELENMİŞ VEYA TAKSİTLENDİRİLMİŞ VERGİ VE DİĞER YÜKÜMLÜLÜKLER	1.947.879,5
167 DOĞRUDAN DİŞ PROJE KREDİ KULLANIMLARI AVANS VE AKREDİTİFLERİ	19.603,7	439 DİĞER ÇEŞİTLİ BORÇLAR	8.481,8

AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
18 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	6.420,6	44 ALINAN AVANSLAR	25.337,0
180 GELECEK AYLARA AİT GİDERLER	2.202,2	440 ALINAN SİPARİŞ AVANSLARI	334,8
181 GELİR TAHAKKUKLARI	4.218,4	449 ALINAN DİĞER AVANSLAR	25.002,2
19 DİĞER DÖNEN VARLIKLAR	16.952.233,3	47 BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	1.522.160,2
190 DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ	16.380.100,9	472 KIDEM TAZMİNATI KARŞILIĞI	1.491.922,8
197 SAYIM NOKSANLARI	572.132,4	479 DİĞER BORÇ VE GİDER KARŞILIKLARI	30.237,4
2 DURAN VARLIKLAR	240.786.474,9	48 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER VE GİDER TAHAKKUKLARI	3.604.252,8
21 MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR	666,0	480 GELECEK YILLARA AİT GELİRLER	332.864,2
217 MENKUL VARLIKLAR	24,4	481 GİDER TAHAKKUKLARI	3.271.388,7
218 DİĞER MENKUL KIYMET VE VARLIKLAR HESABI	641,6	49 DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR	38.336,0
22 FAALİYET ALACAKLARI	1.359.676,9	499 DİĞER UZUN VADELİ YABANCI KAYNAKLAR HESABI	38.336,0
220 GELİRLERDEN ALACAKLAR	543.288,5	5 ÖZKAYNAKLAR	234.205.140,8
222 GELİRLERDEN TECİLLİ VE TEHİRLİ ALACAKLAR	247.345,7	50 NET DEĞER	158.638.459,4
226 VERİLEN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	37,2	500 NET DEĞER	158.638.459,4
227 DİĞER FAALİYET ALACAKLARI	569.005,4	51 DEĞER HAREKETLERİ	-2.146,9
23 KURUM ALACAKLARI	874.018,2	511 MUHASEBE BİRİMLERİ ARASI İŞLEMLER	0,0
232 KURUMCA VERİLEN BORÇLARDAN ALACAKLAR	874.018,2	519 DEĞER HAREKETLERİ SONUÇLARI	-2.146,9
24 MALİ DURAN VARLIKLAR	13.407.396,9	52 YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0,0
240 MALİ KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER	5.805.170,2	522 YENİDEN DEĞERLEME FARKLARI	0,0
241 MAL VE HİZMET ÜRETEN KURULUŞLARA YATIRILAN SERMAYELER	7.602.226,6	57 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	58.772.980,6
25 MADDİ DURAN VARLIKLAR	224.619.108,9	570 GEÇMİŞ YILLAR OLUMLU FAALİYET SONUÇLARI	58.772.980,6
250 ARAZİ VE ARSALAR	86.983.256,8	59 DÖNEM FAALİYET SONUÇLARI	16.795.847,6
251 YER ALTI VE YER ÜSTÜ DÜZENLERİ	77.754.119,6	590 DÖNEM OLUMLU FAALİYET SONUCU	16.795.847,6
252 BİNALAR	39.070.822,6		
253 TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR	3.799.755,8		
254 TAŞITLAR	7.513.842,4		
255 DEMİRBAŞLAR	3.172.370,6		
256 DİĞER MADDİ DURAN VARLIKLAR/ HİZMET İMTİYAZ VARLIKLARI	95.319,8		
257 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	-22.138.733,8		
258 YAPILMAKTA OLAN YATIRIMLAR	28.041.119,4		
259 YATIRIM AVANSLARI	327.235,6		
26 MADDİ OLMAYAN DURAN VARLIKLAR	14.355,5		
260 HAKLAR	532.605,7		
264 ÖZEL MALİYETLER	33.737,8		
268 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	-551.988,0		
28 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	29.881,9		
280 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER	29.881,9		
281 GELİR TAHAKKUKLARI	0,0		
29 DİĞER DURAN VARLIKLAR	481.370,7		
294 ELDEN ÇIKARILACAK STOKLAR VE MADDİ DURAN VARLIKLAR	606.931,5		
297 DİĞER ÇEŞİTLİ DURAN VARLIKLAR	936.881,2		
299 BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR (-)	-1.062.442,0		
AKTİF TOPLAMI	297.782.907,7	PASİF TOPLAMI	297.782.907,7

AKTİF (VARLIKLAR)		PASİF (KAYNAKLAR)	
9 BORÇLU NAZIM HESAPLAR		9 ALACAKLI NAZIM HESAPLAR	
90 ÖDENEK HESAPLARI	39.164,9	90 ÖDENEK HESAPLARI	39.164,9
906 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN KULLANILACAK ÖDENEKLER	39.164,9	907 MAHSUP DÖNEMİNE AKTARILAN ÖDENEKLER	39.164,9
91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER	10.297.243,8	91 NAKİT DIŞI TEMİNAT VE KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER	10.297.243,8
910 TEMİNAT MEKTUPLARI	10.237.775,1	911 TEMİNAT MEKTUPLARI EMANETLERİ	10.237.775,1
912 KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMETLER	32.139,6	913 KİŞİLERE AİT MENKUL KIYMET EMANETLERİ	32.139,6
914 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI	27.329,0	915 VERİLEN TEMİNAT MEKTUPLARI KARŞILIĞI	27.329,0
92 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	30.118.964,4	92 GELECEK YILLARA AİT GİDERLER VE GELİR TAHAKKUKLARI	30.118.964,4
920 GİDER TAAHHÜTLERİ	30.118.964,4	921 GİDER TAAHHÜTLERİ KARŞILIĞI	30.118.964,4
99 DİĞER NAZIM HESAPLAR	9.065.079,1	99 DİĞER NAZIM HESAPLAR	9.065.079,1
990 KIRAYA VERİLEN DURAN VARLIKLAR	9.065.079,1	999 DİĞER NAZIM HESAPLAR KARŞILIĞI HESABI	9.065.079,1
GENEL TOPLAM	347.303.359,8	GENEL TOPLAM	347.303.359,8

1- 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 52 nci maddesi gereğince hazırlanan 46 sıra Nolu Genel Yönetim Mali İstatistikleri Genel Tebliğinde yer alan Mahalli İdareler alt sektörüne dahil idarelerin verilerini içermektedir.

2- 6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması İle Bazı Kanun Ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un Mahalli İdarelerin hesaplarına etkisi ilgili birim tablolarında dipnot olarak açıklanmaktadır.

3- Mali istatistik tabloları dış denetimden geçmemiş mali veriler kullanılarak hazırlanmaktadır.